

Soalan	Butiran	Markah
	Bahagian A	
1(a)	F1 Laman sesawang rasmi yang diiktiraf F2 Surat edaran kerajaan/ surat pekeliling F3 Laporan penyelidikan / artikel / jurnal / tesis F4 Kitab / buku teks / buku ilmiah (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2m]
(b)	H1 Menyentuh isu sensitif yang menggugat perpaduan kaum H2 Memfitnah dan memburuk-burukkan pihak lain H3 Penyelewengan data dan maklumat yang benar H4 Menjatuhkan imej dan reputasi diri dan masyarakat H5 Terdedah kepada ancaman keselamatan H6 Konflik dalam masyarakat (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	J1 Menegur kawan / memberitahu maklumat sebenar J2 Berterus-terang tentang kesilapan Kwan Seng J3 Menegur dengan sopan dan perkataan baik H1 Mendapatkan maklumat sebenar dari sumber sahih H2 Memberi sokongan untuk cuba memohon menjadi tentera H3 Memberi peringatan supaya mencari maklumat yang sahih H4 Menjaga emosi Kwan Seng supaya tidak terganggu (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
2(a)	H1 Sentiasa berpegang teguh pada nilai-nilai moral. H2 Berusaha bersungguh-sungguh untuk melakukan kebaikan H3 Mengharumkan nama negara dalam pelbagai bidang. H4 Sentiasa menjaga batasan pergaularan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	H1 Bersikap individualistik H2 Hilang jati diri / keyakinan diri H3 Sukar untuk berkomunikasi dengan rakan sebaya H4 Sukar mengawal diri (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	H1 Membantu guru dan warga sekolah dalam apa juu aktiviti H2 Memimpin rakan-rakan kelas ke arah kebaikan H3 Tidak ponteng sekolah/kelas H4 Sentiasa menyapa/senyum kepada guru H5 Bercakap sopan dengan guru/staf sekolah (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 4m]

3(a)	F1 Berpegang teguh pada ajaran agama atau kepercayaan F2 Adil F3 Jujur F4 Berani menegakkan kebenaran F5 Sayangi diri F6 Saling menghormati F7 Bersyukur dengan kehidupan Fakta Sahaja diterima.	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
(b)	F1 Membentuk insan yang berkeperibadian mulia H1 Disayangi dan dihormati oleh orang lain F2 Mengelakkan individu daripada melakukan perkara yang ditegah oleh agama H2 Hidup lebih harmoni dan sejahtera F3 Melahirkan individu yang berfikiran rasional H3 Keputusan yang dibuat betul dan tepat F4 Menjadi suri teladan H4 Inspirasi kepada orang lain (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	H1 Menjadikan individu bersikap materialistik H2 Menjadikan individu bersikap individualistik H3 Mengubah gaya hidup yang melampaui landasan agama atau kepercayaan H4 Mewujudkan sikap angkuh dan sombang H5 Mengingkari norma masyarakat H6 Mengetepikan nasihat orang tua dan anggota keluarga H7 Mengabaikan sikap berkeperibadian mulia H8 Menjadikan hidup tidak tenteram (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
4(a)	J1 Ya H1 Bantuan kemanusiaan apabila ditimpa bencana H2 Menyayangi sesama makhluk H3 Melestarikan keseimbangan ekosistem H4 Mencintai keamanan global H5 Melindungai hak asasi manusia H6 Menghapuskan kemiskinan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	H1 Kelestarian alam terancam H2 Ketidakstabilan sosial dan politik H3 Wujud konflik dan kekerasan H4 Ketidakadilan sosial dan ekonomi H5 Keruntuhan akhlak dan nilai moral (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]

(c)	<p>H1 Segera menghubungi keluarga ditanah air H2 Membuat penilaian kritikal terhadap situasi keluarga dan sokongan yang diperlukan H3 Menghubungi / Memberitahu Ketua Misi / Pihak Atasan H4 Berbincang dengan Ketua Misi / Pihak Atasan H5 Mendapatkan bantuan daripada Pasukan Kesihatan Tempatan</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
5(a)	<p>F1 Sikap yang dapat melahirkan jati diri produktif / berkualiti F2 dalam setiap perlakuan F3 Tidak menipu / tidak meniru / berkata benar</p>	1 1 1 [Mak. 2m]
(b)	<p>H1 Menjatuhkan maruah diri H2 Menghilangkan kepercayaan dan keyakinan orang lain H3 Menjejasakan masa hadapan H4 Merenggangkan hubungan H5 Dipinggirkan oleh kawan-kawan / masyarakat</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	<p>H1 Ajaran agama yang kukuh dapat mengelakkan perbuatan tidak berintegriti H2 Memandu ke arah kehidupan yang lebih baik H3 Berfikiran waras H4 Sentiasa melakukan perkara yang berintegriti H5 Takut melakukan dosa</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	1 1 1 1 1 [Mak. 4m]

	Bahagian B	
6 (a)	J1 Sedih/ Kecewa H1 Peluang pekerjaan terhad H2 Risiko keselamatan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2m]
(b)	<ul style="list-style-type: none"> ● Menyebabkan kebanjiran PATI dalam negara ● Menjejaskan keamanan dan ketenteraman dalam negara ● Meningkatkan risiko jangkitan penyakit bawaan PATI ● Meningkatkan kadar jenayah ● Menyebabkan peluang pekerjaan didominasi PATI ● Meningkatkan aliran keluar wang negara ● Menjejaskan hak rakyat ● Meningkatkan masalah perumahan haram setinggan (Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 8m]
7(a)	F1 Gaji F2 Insuran F3 Saham / Pelaburan F4 Bonus / Dividen F5 Kutipan sewa F6 Keuntungan berniaga F7 Komisen jualan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
(b)	<ul style="list-style-type: none"> ● Menyediakan bajet bulanan yang merangkumi perbelanjaan dan komitmen kewangan. ● Memberi keutamaan kepada perbelanjaan penting seperti makanan dan komitmen kewangan sebelum perbelanjaan lain. ● Menyimpan sebahagian pendapatan dalam simpanan atau pelaburan untuk membina kekayaan jangka panjang. ● Membayar ansuran hutang dan pinjaman dengan tepat pada masanya. ● Berbelanja dengan berhemat dan fokus pada keperluan sebenar. ● Menyimpan dana kecemasan untuk keadaan tak terduga. ● Memantau perbelanjaan, kaji semula bajet, dan lakukan penyesuaian jika perlu. (Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 8m]

Bahagian C	
(a)	<p>F1 Melayu - Baju kurung / baju Melayu F2 Cina - Ceongsam / samfu / qipao F3 India - Sari / doti F4 Iban - Sirat / kelambi / kain tenun / baju burung F5 Kadazandusun – Himpogot / tangkong / siling / tapi' F6 Punjabi - Serban / kurta-pejama / dupatta / selwar-kameez</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>
	[Mak. 4m]
(b)	<p>N1 Patriotisme N2 Toleransi N3 Rasional N4 Kerjasama N5 Bertanggungjawab</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Cabaran bahasa ● Kepelbagaian bahasa yang tidak dapat difahami oleh segelintir masyarakat. ● Menjejaskan komunikasi antara kaum ● Cabaran budaya ● Menghakis jati diri dan budaya sesuatu kaum. ● Mudah dipengaruhi dengan budaya negatif dari luar ● Cabaran polarisasi kaum ● Mencetuskan konflik yang berpunca daripada sikap tidak menghormati perbezaan adat dan kepercayaan kaum lain. ● Mewujudkan sikap perkauman ● Cabaran sosial ● Perasaan taasub terhadap kebudayaan sendiri. ● Kecelaruan identiti bangsa ● Sikap fanatik dengan keunikan kaum sendiri ● Sikap mengagung-agungkan budaya luar <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>
	[Mak. 8m]
(c)	<ul style="list-style-type: none"> ● Menerima dan menghormati keunikan semua kaum. ● Tidak memandang rendah adat atau kepercayaan kaum lain. ● Mengamalkan adat dan budaya dalam kehidupan harian. ● Mengamalkan adat dan budaya dalam keluarga. ● Mendidik anak-anak supaya menerima kepelbagaian budaya. ● Membawa anak-anak untuk menyertai aktiviti kebudayaan pelbagai kaum. ● Membanyakkan aktiviti kesenian dan kebudayaan peringkat sekolah. ● Memartabatkan Dasar Kebudayaan Kebangsaan. ● Mewujudkan muzium mini kesenian dan kebudayaan <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>
	[Mak. 8m]

9(a)	<p>H1 Menjimatkan penggunaan air, elektrik H2 Penanaman pokok untuk mengurangkan karbon dioksida H3 Mengurangkan penggunaan beg plastik H4 Berkongsi kenderaan untuk mengurangkan pencemaran asap H5 Mengurangkan pembaziran makanan H6 Membeli produk organik yang mengurangkan bahan kimia</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(b)	<ul style="list-style-type: none"> ● Menjalankan kempen kitar semula secara berterusan ● Menyediakan tong kitar semula di merata-rata tempat ● Mengadakan pelbagai ganjaran ● Mengadakan ceramah kitar semula ● Menjalankan aktiviti pengasingan sampah ● Menjalankan pengumpulan barang yang boleh dikitar semula ● Menetapkan pembuangan sampah mengikut kategori ● Menyiarkan rancangan/dokumentari berkaitan amalan kitar semula ● Mengadakan pertandingan kitar semula ● Mewujudkan lebih banyak pusat pengumpulan barang kitar semula <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	[Mak. 8m]
(c)	<p>N1 Bertanggungjawab N2 Kesederhanaan N3 Patriotisme N4 Rasional</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Menjimatkan perbelanjaan ● Mewujudkan kestabilan ekosistem alam sekitar ● Memelihara sumber alam semula jadi ● Mengurangkan pencemaran alam ● Menjamin kelangsungan generasi akan datang ● Menjadikan persekitaran lebih sihat ● Menjimatkan sumber ● Mengurangkan bahan buangan dalam alam sekitar ● Memupuk rasa cinta akan alam sekitar ● Menceriakan persekitaran <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	[Mak. 8m]